

۱۴۰۱/۴/۲۸

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

اخلاق در روان درمانی و مشاوره

(راهنمایی عملی برای مشاوران و روان درمانگران)

تألیف :

کنش یاب - ملیا واسکوئز

ترجمه:

دکتر کیانوش زهراکار

دکتر احمد حیدرنیا

دکتر علیرضا بوستانی پور

نسرین ملکی

زیر نظر و به ویراستاری دکتر کیانوش زهراکار

(استادیار دانشگاه خوارزمی)

ارباران

نشر ارباران

اخلاق در روان‌درمانی و مشاوره (راهنمایی عملی برای مشاوران و روان‌درمانگران). تألیف: کنث پاپ - ملبا واسکوئز؛ ترجمه: دکتر کیانوش زهراکار، دکتر احمد حیدرنیا، دکتر علیرضا بوستانی‌پور، نسرين ملكى. - تهران: ارسباران، ۱۴۰۱.
[چهارده] ۳۵۴ ص.: مصور

ISBN : 978 - 964 - 6389 - 80 - 9

فهرست‌نویسی براساس اطلاعات فیبا.

Ethics in psychotherapy and counseling: a practical guide for
عنوان اصلی: psychologists, 3rd ed. 1991

موضوع: روان‌شناسی مشاوره -- اخلاق حرفه‌ای، روان‌درمانان -- اخلاق حرفه‌ای، روان‌شناسی مشاوره -- جنبه‌های اخلاقی -- روان‌شناس مشاوره‌ای و درمانجو
رده‌بندی کنگره: ۱۳۹۰ ۳ الف ۹ پ / ۶۷ / ۶۳۷ BF
رده‌بندی دیویی: ۱۷۴/۹۱۵۸۳
شماره کتابشناسی ملی: ۲۵۵۹۴۴۱

بیایید به حقوق دیگران احترام بگذاریم

مخاطب عزیز، خواننده گرامی، این کتاب حاصل دسترنج چندین ساله مترجم و ناشر است. تکثیر آن به هر شکل و میزانی، بدون اجازه از ناشر و مؤلف، و خرید و فروش آن کاری نادرست، غیرقانونی، و غیرشرعی است. پیامد این عمل ناصواب موجب بی‌اعتمادی در فضای نشر و فروش کتاب می‌شود و می‌تواند زمینه‌ساز محیطی ناسالم جهت بی‌ارزش کردن زحمات دهشت‌اندرکاران فعالیت‌های فرهنگی و اقتصادی در جامعه شود که در نهایت، به زیان خود شما و فرزندان‌تان خواهد شد.

سایت

www.ravabook.com

ارسلان
ناشر ارسباران

پست الکترونیکی

panahir91@yahoo.com

اخلاق در روان‌درمانی و مشاوره

(راهنمایی عملی برای مشاوران و روان‌درمانگران)

تألیف: کنث پاپ - ملبا واسکوئز

ترجمه: دکتر کیانوش زهراکار - دکتر احمد حیدرنیا - دکتر علیرضا بوستانی‌پور - نسرين ملكى

ناشر: نشر ارسباران

نوبت چاپ: پنجم، پاییز ۱۴۰۱

تعداد صفحات: ۳۶۸ صفحه

شمارگان: ۱۱۰۰

قیمت: ۱۳۰,۰۰۰ تومان

لیتوگرافی، چاپ و صحافی: طیف‌نگار

ISBN : 978 - 964 - 6389 - 80 - 9

شابک: ۹۷۸ - ۹۶۴ - ۶۳۸۹ - ۸۰ - ۹

مرکز پخش: تهران - خیابان زرتشت غربی، بین خیابان علیزاده و شیخ‌الر، پلاک ۶۳

تلفن: ۸۸۹۶۲۷۰۷

تلفکس: ۸۸۹۶۱۰۵۰

۸۸۹۶۱۰۷۰

۸۸۹۷۳۳۵۸

فهرست

پیشگفتار مؤلفان.....	دوازده
هفت فرض اساسی.....	دوازده
پیشگفتار مترجمان.....	چهارده

۱: یاریگری بدون آسیب:

مسئولیت شخصی، طرح پرسش به صورت دایم و فرضیه‌های اساسی

اخلاقیات و مسئولیت‌های شخصی.....	۲
هفت سناریو.....	۵
اتفاقات رایانه‌ای.....	۶
زندگی در آشفتگی.....	۸
ارزیابی کودکان.....	۱۰
بیماری مرگبار.....	۱۱
مکانیک.....	۱۳
دوران کارآموزی.....	۱۵
هشیار بودن.....	۱۶
واقعیت‌های فعالیت درمانی ما.....	۱۸
اخلاقیات و انکار.....	۱۸
فرضیه‌های اساسی.....	۲۰

۲: اخلاقیات و تفکر انتقادی

قضاوت.....	۲۵
تعهدات شناختی.....	۲۶
مراجع و منابع.....	۲۸
گروهها.....	۲۹
داشتن قضاوت‌های اخلاقی بهتر.....	۳۰
سفسطه‌های منطقی در استدلال اخلاقی.....	۳۱

۳۱	اثبات پیامد
۳۱	سفسطه انفصالی
۳۲	سفسطه ضد فرد
۳۲	سفسطه اسمی (صوری)
۳۳	سفسطه ترکیب
۳۳	سفسطه طبیعی
۳۴	متوسل شدن به بی خبری
۳۴	اصرار بر سؤال
۳۵	انکار پیشانید
۳۵	استدلال به منطق
۳۵	سفسطه شقاق (بخش)
۳۶	قیاس اشتباه
۳۶	سفسطه «شما هم همچنین»
۳۶	سفسطه حد اعتدال
۳۶	سفسطه دوراهی کاذب
۳۷	چون مورد الف بعد از ب است، لذا علت مورد ب است
۳۷	سفسطه اشتباه گرفتن اعتبار قیاسی به جای حقیقت
۳۸	نکته انحرافی یا وسیله‌ای برای حواس‌پرتی
۳۸	آدم پوشالی و بی‌اراده
۳۹	زبان
۴۱	جایگزین کردن توضیح کلی به جای توضیح اختصاصی
۴۲	استفاده از چارچوب مشروط به نتایج
۴۲	استفاده از انگیزش انکارشده برای آدرس غلط دادن
۴۲	استفاده از زبان مبهم و انتزاعی تخصصی
۴۳	استفاده از صیغه مجهول
۴۳	بی‌اهمیت جلوه دادن چیزی با مقایسه آن با آنچه اتفاق نیفتاده است
۴۴	جایگزینی رفتار غیراخلاقی و عمومی با روش به کار بردن زبان تصادف‌ها
۴۵	پوشانیدن حوادث با استفاده از زبان توهین
۴۷	توجیهات

۳: اعتماد، قدرت، توجه و مراقبت

۵۶	قدرت
۵۶	قدرت اعطاشده از جانب دولت
۵۷	قدرت نامگذاری و تشخیص
۵۸	قدرت شهادت و گواهی
۵۹	قدرت دانش تخصصی
۵۹	قدرت امید و انتظار
۶۰	ایجاد و ابداع قدرت
۶۱	تفاوت قدرت ذاتی
۶۱	توجه و مراقبت

۴: صلاحیت و درمانگر انسان

۶۶	صلاحیت به عنوان یک مسئولیت اخلاقی و قانونی
۶۸	صلاحیت و تعارض
۷۰	صلاحیت ذهنی و عقلی: داشتن دانش و آگاهی
۷۱	صلاحیت هیجانی برای درمان: شناخت خود

۵: ایجاد راهبردهایی برای خودمراقبتی (مراقبت از خود)

۸۲	هنگامی که از خودمراقبتی غفلت می‌کنیم، چه اتفاقی رخ می‌دهد؟
۸۲	بی‌احترامی به مراجعان
۸۲	بی‌احترامی به حرفه
۸۲	افزایش اشتباهات
۸۳	فقدان انرژی
۸۳	دچار اضطراب و ترس شدن
۸۳	استفاده از شغل به عنوان عامل جلوگیری از غم، درد و نارضایتی
۸۴	کاهش علاقه
۸۴	اطمینان از تناسب راهبردها
۸۵	تنهایی و انزوا
۸۵	یکنواختی
۸۶	خستگی
۸۷	زندگی بدون تحرک
۸۷	زندگی ناامیدانه

۸۷	زندگی غیرحمایتی.....
۹۰	بی‌توجهی به سلامت.....
۹۰	زندگی نوآم با استرس و پریشانی.....
۹۱	نیاز به تغییرات.....

۶: ایجاد یک وصیت‌نامه شغلی

۹۴	در نظر گرفتن شخصی که مسئولیت اولیه را به عهده می‌گیرد.....
۹۴	به خدمت گرفتن چند پشتیبان.....
۹۵	برنامه هماهنگ‌شده.....
۹۵	دفتر شما، کلیدش و امنیت آن.....
۹۶	برنامه زمان‌بندی‌شده شما.....
۹۶	شیوه‌های ارتباط با مراجعان و همکاران.....
۹۷	اسناد مراجعان و اطلاعات در مورد برقراری رابطه.....
۹۷	اطلاع دادن به مراجعان.....
۹۸	اطلاع دادن به همکاران.....
۹۹	پوشش (مورد بیمه) مسئولیت حرفه‌ای.....
۹۹	وکیل برای مسایل شغلی.....
۹۹	صورت‌حساب‌ها، آیین‌نامه‌ها و آموزش‌ها.....
۱۰۰	هزینه‌ها.....
۱۰۰	وصیت‌نامه شخصی شما.....
۱۰۰	بررسی و مرور قانونی.....
۱۰۱	چند کپی از وصیت‌نامه شغلی.....
۱۰۱	بازنگری و به‌روزرسانی.....

۷: نظام‌نامه‌ها و شکایات در بافت (مبانی تاریخی، تجربی، و کارشناسی بیمه)

۱۰۶	شیوه‌ها و مکانیسم‌های پاسخگویی.....
۱۰۹	کمیسیون‌های اخلاقیات، نظام‌نامه‌ها و شکایات.....
۱۱۰	دیدگاه انجمن روان‌شناسی آمریکا در مورد نظام‌نامه اخلاقی.....
۱۱۳	دیدگاه انجمن روان‌شناسی کانادا در مورد نظام‌نامه اخلاقی.....
۱۱۵	الگوهای شکایات اخلاقی.....

پیشگفتار مؤلفان

به تمام کسانی که اخیراً با این کتاب آشنا شده‌اند و همچنین افرادی که چاپ اول و دوم را مطالعه کرده‌اند، خوش آمد می‌گوییم.

در خصوص تحولاتی که منجر به چاپ سوم گردید، می‌توان به تغییرات مهم در ضوابط اخلاق انجمن روان‌شناسی آمریکا و همچنین انجمن روان‌شناسی کانادا، قوانین جدید، رویه‌های قضایی، یافته‌های تحقیقاتی جدید، و رهنمودهای عملی جدید اشاره کرد. فصول منتقل شده از چاپ دوم، به گونه‌ای تنظیم شده‌اند که منعکس‌کنندهٔ تحولات اخیر باشند. علاوه بر این، دو فصل و چهار بیوست جدید نیز اضافه گردیده است.

هفت فرض اساسی

با توجه به الحاقات جدید، رویکرد اصلی در این کتاب نسبت به چاپ اول بدون تغییر باقی مانده است. هفت فرضیهٔ بنیادی به معرفی رویکرد ارائه شده در این کتاب می‌پردازند:

۱. آگاهی اخلاقی یک فراوند پیوسته و جدی است که مستلزم طرح پرسش به صورت دایم است. خستگی، عادت، انزاس، تعصب و کارهای روزمره می‌توانند حساسیت شخصی ما و احساس مسئولیت فردی ما را تضعیف کنند. می‌توانند ما را با لالایی به خواب اخلاقی ببرند و زمانی که باید با صدای چیزی که در حال از دست دادنش هستیم از خواب بیدار شویم، ما را در حالت اتوماتیک قرار می‌دهند. این موضوع بسیار اهمیت دارد که خود را به هوشیاری دایمی نسبت به مفاهیم ضمنی اخلاقی کارهایی که انجام می‌دهیم، عادت دهیم.
۲. آگاهی از معیارها و ضوابط اخلاقی برای صلاحیت در حوزهٔ اخلاق بسیار حیاتی است، اما معیارها و ضوابط نمی‌توانند جای یک رویکرد جدی، ژرف‌اندیشانه و خلاقانه را برای انجام مسئولیت‌های اخلاقی مان بگیرند. آنها به جای مانع شدن از ملاحظات اخلاقی ما، ما را برمی‌انگیزند، راهنمایی می‌کنند و مطلع می‌سازند. ما نمی‌توانیم استانداردها و ضوابط را به صورت طوطی‌وار و بدون فکر به کار ببریم. هر مراجع جدید، با وجود شباهتش به مراجع قبلی، شخصی منحصر به فرد است. هر موقعیت، موقعیتی منحصر به فرد است و با گذشت زمان تغییر می‌کند. ممکن است معیارها و ضوابط، برخی رویکردها را کاملاً غیر اخلاقی تشخیص دهند. امکان دارد که آنها ارزش‌ها و امور اخلاقی مهم را شناسایی کنند، اما نمی‌توانند به ما بگویند که این ارزش‌ها و امور چه آشکالی به خود خواهند گرفت. ممکن است آنها به بیان وظایف اساسی بپردازند، اما نمی‌توانند بهترین شیوه را برای انجام آن وظایف در مورد یک مراجع منحصر به فرد که با مشکلاتی منحصر به فرد روبه‌رو است، به ما بگویند.
۳. آگاهی از متون علمی و حرفه‌ای، تحقیقات در حال گسترش و نظریه‌ها برای کسب مهارت در حوزهٔ اخلاقی، حیاتی است. اما ادعاها و نتایجی که در این متون پدیدار می‌شوند، هیچ‌گاه کورکورانه مورد قبول قرار نگرفته و به صورت غیرارادی به کار برده نمی‌شوند. یک عکس‌العمل ضروری به ادعاها و

- نتایج متشترشده؛ طرح پرسش‌های جدی، حساب‌شده، آگاهانه، مداوم و جامع است.
۴. ما معتقدیم که اکثر قاطع درمانگران و مشاوران، اشخاص وظیفه‌شناس، متعهد و دلسوزند که به رفتارهای اخلاقی مقید هستند. اما هیچ‌کدام از ما، مصون از خطا نیستیم. تجارب، دانش و مهارت‌ها هراندازه که باشد، همه ما ممکن است مرتکب اشتباه شویم - و می‌شویم - چیزهای مهم را نادیده بگیریم و به نتایج اشتباه، عکس‌العمل نشان دهیم. بخش مهمی از کار ما پرسش از خودمان است. از خود پرسیم که اگر درباره این موضوع اشتباه کنم چه اتفاقی خواهد افتاد؟ آیا چیزی را نادیده می‌گیرم؟ آیا ممکن است راه دیگری برای درک این موقعیت وجود داشته باشد؟ آیا ممکن است روشی اخلاقانه‌تر، مؤثرتر و بهتر برای عکس‌العمل نشان دادن، وجود داشته باشد؟
۵. برای بسیاری از ما آسان‌تر آن است که اخلاقیات دیگران را مورد پرسش قرار دهیم تا اینکه از خود در مورد کارهایی که خودمان انجام می‌دهیم، سؤال کنیم. به استثنای زیر سؤال بردن عقاید و رفتارهای خودمان، اگر این مسئله ذهن ما را به خود مشغول کند که دیگران در برخی از زمینه‌های اخلاقی چقدر در اشتباه هستند و اطمینان داشته باشیم که تنها کسی هستیم که می‌تواند آنها را اصلاح کند یا حداقل تنها کسی هستیم که می‌تواند مکرراً اشتباه کردن آنها را خاطر نشان کند، این یک پرچم قرمز [نشانه خطر] است که همان‌طور که دیگران را زیر سؤال می‌بریم، خودمان - ارزش‌های اخلاقی، عقاید و رفتارمان - را مورد پرسش قرار دهیم.
۶. برای بسیاری از ما آسان‌تر آن است که در زمینه‌هایی که درباره آنها تردید داریم، خودمان را زیر سؤال ببریم. بسیار مشکل‌تر اما اغلب بسیار سودمندتر خواهد بود اگر از خودمان در مورد مسائلی که در موردشان بسیار مطمئن هستیم، درباره چیزهایی که بافوق شک و پرسش به نظر می‌رسند، سؤال کنیم. در مورد این نوع طرح پرسش، هیچ چیزی نمی‌تواند در محدوده ورود ممنوع قرار گیرد. به هر کجا که این نوع طرح پرسش ما را راهنمایی می‌کند، باید از آن تبعیت کنیم - می‌خطر کنیم و وارد قلمروهای خطرناکی شویم که ممکن است برخی آنها را از لحاظ سیاسی یا از نظر روان‌شناسی، غلط تلقی می‌کنند (پاپ، سون، و گرین^۱، ۲۰۰۶).
۷. متخصصان بالینی مکرراً با تنگناهای اخلاقی مواجه می‌شوند که یک پاسخ اخلاقی روشن به آنها، گمراه‌کننده است. درمانگرها با نیازهایی روبه‌رو می‌شوند که با منابع جور در نمی‌آیند؛ ارزش‌ها و مسئولیت‌هایی که با هم در تضادند، موقعیت‌هایی که معنی آنها بر طبق دورنما و بافت تغییر می‌کند، حتی حد و حدودهای درک علمی ما از شرایط و مداخلات درمانی؛ احساسات خود ما؛ یا عکس‌العمل‌های دیگری که به نظر می‌رسد مانع از یک پاسخ ثمربخش شده یا آن را از موضوع منحرف می‌کنند. هیچ شیوه معقول و منطقی‌ای برای اجتناب از این کشمکش‌ها وجود ندارد. متخصصان بالینی باید آمادگی این را داشته باشند تا به‌طور جدی به بررسی این تنگناها به عنوان بخش طبیعی و محتمل کارشان بپردازند.
- ژانویه ۲۰۰۷ - کنث اس. پاپ^۲ - ملبا جی. تی. واسکوئز^۳

1. Pope, Sonne, & Greene

2. Kenneth S. Pope

3. Melba J. T. Vasquez